

Rättspolitiskt handlingsprogram

Antaget av riksmötet 2014 i Uppsala

Innehåll

Inledning	3
Brottsförebyggande	4
Brottsbekämpning	5
Straff	7
Rättssäkerhet och stöd till brottsoffer	9
Kriminalvården	10
Alkohol, narkotika och kriminalitet	11
Internationell brottslighet	12

Inledning

Att garantera medborgarnas trygghet är en av statens mest grundläggande uppgifter. Alla människor har rätt att känna sig trygga i sitt hem och på gator och torg. För att uppnå det krävs en heltäckande politik som förebygger och bekämpar brott.

En central utgångspunkt i kristdemokratiskt tänkande är det naturrättsligt grundade människovärdet. Att alla människor av naturen har samma absoluta och okränkbara värde. Ytterst ska rättsordningen i en stat syfta till att försvara människovärdet, och människans rättigheter från kränkning. Friheten att våga och kunna göra egna val i livet kan bara existera i ett rättvist samhälle, där medborgaren lever med en känsla av att hans eller hennes person och egendom är tryggt och skyddat. Motsatsen till detta är ett samhälle som bygger på den starkes rätt, där våld eller andra påtryckningsmedel kan användas för att främja de egna intressena på andras bekostnad. Att ta ansvar för ökad trygghet och minskad brottslighet är därför att ta ansvar för samhällsgemenskapen.

Brottslighet ska så långt som möjligt förebyggas, men människan är ofullkomlig och gör ibland det som är fel. Brottsligheten i ett samhälle kan öka eller minska, men den försvinner aldrig helt. När ett brott begås är det statens uppgift att se till att den som har utsatts får upprättelse. Genom brottet har gärningsmannen ådragit sig en moralisk skuld för den orättfärdiga handlingen. För att upprätthålla rättvisan måste samhället genom snabba och tydliga åtgärder visa vad som är rätt och vad som är fel. Detta sker genom att gärningsmannen får ett straff som står i proportion till gärningen. För att vara trovärdigt måste straffets stränghet ha en förankring i det allmänna rättsmedvetandet.

Människan är en moralisk varelse som har skyldighet att efter bästa förmåga avgöra vad som är rätt och vad som är fel. Alla människor har ett personligt ansvar för sina handlingar. Det kan finnas omständigheter som påverkar en persons handlingar, men i slutändan har alla ett val. Den som väljer att begå ett brott har, generellt sett, fattat ett beslut som han eller hon också måste ta konsekvenserna av. Men insikten att människan är ofullkomlig gör att en brottsling som har tagit konsekvenserna och sonat sitt brott också ska få en ny chans i samhället. Det är först då brottslingen sonat brottet som den moraliska obalansen återställs och rättvisa skipas,

Under långa perioder har svensk straffrätt fokuserat på att hitta förklaringar till varför personer begår brott och straffet har setts som ett sätt att behandla brottslingen för att förhindra att denne begår nya brott. Detta sätt att tänka ställer brottslingen i fokus, men vi kristdemokrater menar att rättvisan och brottsoffret hamnat för mycket i skymundan vid utformningen av svensk straffrätt. Vi straffar inte enbart för att brottslingen ska bättra sig eller för att avskräcka andra från att begå brott, utan för att rättvisan kräver straff som står i rimlig proportion till den kränkning som brottet innebär för brottsoffret. KDU menar att brottsoffrets perspektiv ska vara utgångspunkten och vi kräver en rättspolitik med rättvisan i fokus. Samhället ska ställa sig på den utsattes sida och se till att offret får upprättelse för det brott som han eller hon har utsatts för. Det är en fråga om etik och om att upprätthålla rättsordningens legitimitet och trovärdighet som garant för rättvisa.

Brottsförebyggande

Sammanhållna familjer med stabila och trygga uppväxtvillkor är det effektivaste sättet att förebygga brottslighet. Det är viktigt att barn under sin uppväxt har vuxna förebilder som är bra föredömen för vad det innebär att vara en god samhällsmedborgare. Det är i de tidiga åren man lär sig ta ansvar för sina handlingar och för sina misstag. Det är också i fungerande familjer som vi får möjlighet att få lära oss om normer och värderingar – om vad som är rätt och fel. Därför är en bra familjepolitik som ger föräldrar tid för barnen och skapar förutsättningar för starkare familjer grundläggande för ett tryggt samhälle.

Skolan har också en viktig roll i barns och ungdomars uppväxt. I familjer där föräldrarna brister i sin roll är skolan kanske den enda plats som kan fånga upp barn och ungdomar som riskerar att hamna snett. Skolan kan vara en länk mellan familj och socialtjänst och måste alltid vara noga med att anmäla eventuella missförhållanden. Särskilt ligger det ett stort ansvar hos läraren att kunna upptäcka missförhållanden som kan tyda på brottslighet. Därför är det viktigt att man redan under lärarutbildningen får lära sig hur man ska hantera den här typen av situationer. Att det civila samhället engageras i trygghetsfrågor är även det positivt. Nattvandrare bestående av vanliga medborgare som promenerar runt i orter på nätterna är ett viktigt inslag som kan öka tryggheten och förebygga brott.

En kriminell ”karriär” börjar sällan i grov brottslighet utan byggs upp gradvis. Ungdomar som begår brott löper också större risk att återfalla i kriminalitet i vuxen ålder. Ju tidigare debutåldern är för unga personers första brott desto större är risken för återfall. Samhället måste därför tidigt och tydligt markera var gränsen går för unga som bryter mot lagen. KDU är positiva till bekymringsamtal för unga förstagångsbrytare. Bekymringsamtal är en metod som visat sig effektiv för att få bort unga personer från ett brottsligt beteende innan något allvarligt inträffar.

Straffrättsåldern i Sverige är 15 år. Med tanke på den återfallsrisk som finns för unga lagöverträdare ligger det dock i samhällets intresse att kunna fånga upp dessa brottslingar på ett betydligt tidigare stadium än vid 15 års ålder. Därför anser KDU att den bör sänkas till 13 år. Idag överförs de till socialtjänsten, men för att visa att samhället alltid ser allvarligt på brott vill KDU införa särskilda nämnder som under domstolsliknande former utreder brott begångna av personer under 15 år. För unga som har fyllt 15 år vill KDU införa ungdomsdomstolar för att få kortare handläggningstider, ett snabbt ingripande mot brottsligt beteende, och en tydlig koppling mellan handling och konsekvens.

Viss typ av brottslighet är knuten till specifika platser. Det kan vara vid bankomaten eller utanför krogen. Vid platser där brott vanligen förekommer kan övervakningskameror ha en stark förebyggande effekt och också bidra till att fler brott klaras upp. KDU är därför positiva till att kameror placeras där kriminaliteten har en direkt anknytning till platsen.

KDU vill:

- att kommunerna ska erbjuda föräldrautbildningar även till de föräldrar vars barn har hunnit bli tonåringar;
- att straffrättsåldern sänks till 13 år;
- att man i lärarutbildningen lär blivande lärare hur man ska hantera missförhållande hos elever;
- att fler kommuner använder sig av s.k. bekymringsamtal;
- att brott som begås av den som är under 15 år ska utredas av särskilda nämnder;
- att det inrättas särskilda ungdomsdomstolar;
- att övervakningskameror sätts upp vid fler offentliga platser som är särskilt utsatta för kriminalitet.

Brottsbekämpning

Sedan alliansregeringen tillträdde 2006 har antalet poliser i Sverige ökat från cirka 17 000 till cirka 20 000. Dock har ökningen av antalet heltidstjänster inte varit lika stort, och i relation till befolkningsökningen och ökade antalet polisanmälningar har varje enskild polis en tuffare arbetssituation än innan 2006. Dessutom ser vi att mängdbrott inte prioriteras i tillräcklig omfattning.

Enligt undersökningar gjorda av Brottsförebyggande rådet (Brå) har andelen personer i befolkningen som uppger att de har utsatts för brott minskat från 26 procent år 2005 till 22 procent år 2012. Detta är en positiv utveckling, men Brå:s statistik visar också att det inte går att slå sig till ro. 2012 anmäldes 14 734 brott per 100 000 invånare i Sverige, jämfört med 13 753 per 100 000 invånare år 2005. Andelen personupplärade brott, där en misstänkt person kunnat bindas till brottet, var 17 procent år 2012 – en liten ökning jämfört med 2005 men ändå en alltför låg andel.

KDU vill att hederliga människor ska kunna leva i trygghet och att brott inte ska löna sig. Brottslighet kommer aldrig att försvinna helt, men den kan och bör minska dramatiskt. Medborgarna måste uppleva att det händer något om man anmäler ett brott. Då krävs det att samhället slutar hacka på toppen av isberget och istället tar krafttag mot brottsligheten.

New York-modellen för nolltolerans mot brott

Första steget mot en effektivare brottsbekämpning är att samhället har nolltolerans mot brott – en nolltolerans som inte bara blir retorik utan även omsätts i praktik. Föredömet är den modell som använts i New York och som bidrog till en minskning av antalet anmälda brott med 71 procent mellan åren 1988 och 2008. Under samma tidsperiod ökade antalet anmälda brott i Sverige med nästan 300 000. Den s.k. ”Broken Window Theory” innebär förenklat att om man tar hand om de små problemen, förebygger man samtidigt större problem. Om t.ex. bänkar och belysning i en park tillåts bli vandaliserade och förfalla, kommer vanliga människor snart att undvika parken. Då kan kriminella börja röra sig mer öppet i området utan att riskera upptäckt, och snart kanske parken används för langning. Om polisen ingriper redan mot det mindre problemet, vandaliseringen, förebygger man på sikt det större problemet att parken blir ett tillhåll för langare.

Detta sätt att arbeta kommer att innebära högre kostnader för brottsbekämpning, men det är en investering som KDU är beredda att göra. Vi kommer att få igen den mångfald i framtiden genom att Sverige blir ett tryggare land att leva i.

Fler och effektivare poliser

För att kunna upprätthålla nolltolerans mot brott krävs en tillräckligt stor och effektiv poliskår. Det är ingen händelse att New York, som har ungefär samma antal invånare som Sverige, har ungefär 75 procent fler poliser. År 2009 var den genomsnittliga polistätheten i EU 3,4 poliser per 1000 invånare, mot 2,1 poliser per 1000 invånare i Sverige. KDU tycker det är rimligt att Sverige eftersträvar att nå upp till EU-genomsnittet, vilket skulle motsvara cirka 30 000 poliser.

New Yorks exempel visar dock att det inte bara är antalet poliser som avgör. Polisen behöver också bli effektivare och arbeta smartare. Detta gäller inte minst i Sverige. Som nämnts har utvecklingen av andelen personupplärade brott varit mer eller mindre stillastående, trots att polisen idag har mer resurser än tidigare. Det är uppenbart att vi behöver fler poliser som tillbringar mindre tid till administrativa uppgifter och mer tid ute på fält. Vi behöver en polis som bättre anpassar sin verksamhet efter kriminaliteten – bovarna tar inte ledigt bara för att polisen gör det. Om man anmäler ett brott ska man kunna lita på att det i rimlig omfattning sker en utredning. Idag finns alltför många exempel på att brottsanmälningar rutinmässigt avskrivs, utan försök att följa upp eventuella spaningsuppslag. Polischefer bör i större utsträckning hållas ansvariga för

brottslighetens utveckling inom deras respektive ansvarsområde. KDU vill därför införa en fristående instans med uppgift att granska och redovisa effektiviteten i polisens verksamhet, utveckla metoder och sprida goda exempel.

Det är också viktigt att polisen har en organisation som är lämpad för uppdraget. KDU är positiva till att polisen organiseras om från 21 länspolismyndigheter till en sammanhållen myndighet, vilket kommer att underlätta samarbetet mellan olika delar av polisorganisationen. För att kunna arbeta för nolltolerans mot brott behövs dock närpolis som har lokalkännedom och kan bekämpa den lokalt anknutna vardagsbrottsligheten. Ofta finns det ett stort lokalt tryck på att utöka polisens närvaro, men lokalpolitikerna är bakbundna av att polisens styrka och geografiska närvaro beslutas centralt. KDU vill se en subsidiär polisorganisation där ledning och resurser finns på den lägsta möjliga effektiva nivån. Det innebär att delar av ansvaret för polisen ska ligga på kommunal nivå. Detta förbättrar medborgarnas möjlighet att utkräva politiskt ansvar för tryggheten på hemorten.

I ett samhälle där brottslingarna använder allt modernare metoder måste även polisen kunna ta till extraordinära metoder. I flera andra länder använder polisen sig av brottsprovokation för att sätta fast grova brottslingar. I Sverige använder polisen sig av bevisprovokation för att provocera fram bevis för brott som redan har begåtts eller som pågår. Den teoretiska skillnaden har varit viktig för både polis och politiker, men i realiteten finns det många fall som rör sig i gränslandet mellan de två kategorierna. KDU vill utreda att utöka möjligheterna för svensk polis att också använda sig av brottsprovokation i vissa typer av situationer.

Civilkurage

Sverige behöver bli ett hederligare land. Det är självklart att man ska kunna lita på att staten rycker in om man skulle utsättas för brott, men man också ska kunna lita på att ens medmänniskor finns där om man hamnar i nöd. Om nolltoleransen mot brott ska gå från retorik till praktik behöver polisen hjälp. Det behövs fler människor som inte tittar bort när man ser någon bli nedslagen på gatan. Vi har i samhället ett antal rättigheter som alla människor får ta del av. Det inkluderar rätten till liv, hälsa och egendom. Därför har alla människor också en moralisk skyldighet att hjälpa till när någon annans rättigheter hotas. Det betyder inte att man ska riskera sin egen säkerhet genom att ge sig in fysiskt i ett slagsmål, men det betyder att man ska lyfta luren och ringa polisen. Det borde alla klara av. KDU vill därför införa en civilkuragelag som innebär att man har en skyldighet att, efter förmåga, ingripa om man ser ett brott begås.

KDU vill:

- att Sverige inför nolltolerans mot brott – även vardagsbrotten ska utredas;
- att öka antalet poliser till 30 000 till år 2030;
- att antalet patrullerande poliser ökar;
- att en oberoende instans införs för att granska polisens effektivitet;
- att polisen organiseras med beaktande av subsidiaritetsprincipen;
- att utreda möjligheten att låta polisen använda sig av brottsprovokation för att bekämpa t.ex. barnpornografi, människohandel, grovt narkotikabrott och organiserad brottslighet;
- att en civilkuragelag införs.

Straff

En utgångspunkt i kristdemokratisk ideologi är att människor är tänkande och moraliska varelser som är kapabla att fatta rationella beslut. Var och en har därför ett eget ansvar för sina handlingar. Det personliga ansvaret får aldrig urholkas eller bortförklaras. Den som väljer att begå brott har därmed fattat ett beslut som han eller hon också måste ta konsekvenserna av. När ett brott begås anser vi kristdemokrater att samhället genom snabba och tydliga markeringar måste visa vad som är rätt och vad som är fel samt se till att rättvisa skipas.

När ett brott begås mot en medmänniska uppstår nämligen en moralisk obalans. För att återställa denna obalans måste brottslingen sona sin moraliska skuld genom att ta konsekvensen av sina handlingar och avtjäna sitt straff. Straffet måste dessutom stå i rimlig proportion till den kränkning som brottet innebär för brottsoffret. Endast så kan rättvisa skipas efter att brott har begåtts.

En annan viktig utgångspunkt i den kristdemokratiska ideologin är att alla människor är ofullkomliga. Alla kan vi göra misstag och välja fel. Därför anser vi att alla människor som sonat sitt brott och verkligen avtjänat sitt straff också förtjänar en chans till bättring – en andra chans att leva som en hederlig samhällsmedborgare.

Brottsofferperspektivet

Den kriminellas bättring genom vård och behandling kan inte ensamt vara syftet när domstolar utdömer straff. Svensk straffrättslig debatt handlar ofta om brottslingars återanpassning till samhället, men vi unga kristdemokrater ser i första hand till straffets etiska betydelse, där det viktigaste är rättvisan – att straffet står i proportion till brottet och den kränkning som brottet har inneburit för brottsoffret. Först därefter bör straffets eventuella avskräckande effekt eller behandlingsmetoder beaktas vid straffets utformning.

För att straffen ska stå i proportion till brotten behöver man lyfta in brottsoffrets perspektiv. Straffet måste alltid återspegla brottets omfattning och den skada som åsamkats brottsoffret. De brott som direkt kränker människovärdet är den värsta typen av brottslighet – att ta någon annans liv, misshandel och våldtäkt är exempelvis alltid värre än att ta någon annans pengar. Att det idag utdöms längre fängelsestraff för ekonomisk brottslighet än för exempelvis misshandel eller våldtäkt ser vi i KDU som ett stort problem. Rättvisan kräver hårdare straff för vålds- och sexualbrott.

Det är dock inte bara straffskalorna som är problemet, utan främst att de inte används fullt ut. Svenska straffrättsliga principer gör att domstolar sällan utnyttjar den övre delen i straffskalan. För att få skärpta straff för vålds- och sexualbrott verkar KDU därför för att höja miniminivåerna i straffskalorna.

KDU vill även ta bort preskriptionstiden för vålds- och sexualbrott där straffet är lägst två års fängelse, såsom tidigare har skett för bl.a. mord. Det skulle ge polisen möjlighet att utreda fler äldre brott, om nya uppslag skulle komma fram i utredningen, vilket skulle kunna leda till att fler brottsoffer får upprättelse.

Straffrabatt

Många tror att miniminivåerna i straffskalorna är det ringaste straffet en brottsling kan dömas till. Det stämmer dock inte. När en domstol ska mäta straffet för en brottsling finns det ett stort antal omständigheter som ger straffrabatt. Det blir en mängdrabatt för brott på samma sätt som man på rean kan ta tre men endast betala för två. Det finns en ungdomsrabatt för gärningsmän mellan 18 och 21 år, och det finns rabatt för gärningsmän som har skadat sig till följd av brottet, fått sparken, eller om det har gått lång tid sedan brottet begicks. Detta är moraliskt förkastligt. En grov våldtäkt blir inte mindre allvarlig för att gärningsmannen råkar vara 18 år istället för 21 år – ändå tillmäts

artonåringen endast halva straffet jämfört med om han istället varit 21 år. En artonåring i Dalarna dömdes för våldtäkt på en ung kvinna och fick ett års fängelse trots att minimistraffet för våldtäkt egentligen är två år. I ett annat exempel begick en artonårig misstänkt serievåldtäktsman något som polisen efteråt kallade för ”en ovanligt grov våldtäkt” i Hässelby. Gärningsmannen dömdes dock endast till ett straff motsvarande två års fängelse på grund av straffrabatten. KDU anser att dagens mängdrabatt bör avskaffas. Varje enskilt brott ska ligga till grund för det samlade straffvärdet och varje brott ska i högre grad än idag påverka straffets utformning och längd

Det är inte heller motiverat att erbjuda brottslingar straffrabatt därför att brottet inträffade längre tillbaka i tiden, eller för att gärningsmannen begick flera brott samtidigt. Brottsliga handlingar måste villkorslöst få konsekvenser där inga brott förbises eller bortförklaras.

Att en brottsling som begått flera brott men som ännu inte dömts för något av dessa kan tillmätas ett straff utan att samtliga gärningar legat till grund för straffets längd visar att det tas större hänsyn till brottslingen än till brottsoffret. Istället bör domstolen mäta straffet så att den skyldige får stå till svars för alla utförda brottsliga handlingar. För att bevara proportionaliteten måste ett tak för straffets längd dock sättas vid det längsta tidsbegränsade straffet för mord.

KDU vill:

- att straffets etiska betydelse för rättvisan, för att ge återupprättelse till brottsoffret och försoning till brottslingen ska ligga till grund för straffrätten;
- att straffen för vålds- och sexualbrott bestraffas strängare för att straffen ska stå i proportion till den kränkning som brottsoffret utsatts för;
- att lägstanivåerna i straffskalorna höjs;
- att mängdrabatten och ungdomsrabatten avskaffas;
- att risken för att en gärningsman förlorar jobbet på grund av sin brottslighet inte ska betraktas som en förmildrande omständighet vid straffmätningen;
- att det faktum att en gärningsman skadar sig fysiskt i samband med en brottslig gärning inte ska betraktas som en förmildrande omständighet;
- att det faktum att lång tid förflutit sedan brottet begicks inte ska betraktas som en förmildrande omständighet i samband med straffmätning;
- att preskriptionstiden för vålds- och sexualbrott där straffet är lägst två års fängelse tas bort.

Rättssäkerhet och stöd till brottsoffer

Alla människor ska vara lika inför lagen och ha skydd från övergrepp av annan person eller av staten. Även när det gäller rättssäkerhet behöver brottsoffret få större uppmärksamhet. I många fall kan inte brottsoffret själv hävda sin rätt och då faller ett tungt ansvar på de anhöriga. Dessa bör erbjudas ett ombud som hjälper till med det praktiska inför en rättsprocess. För de personer som får rätt till skadestånd enligt en dom, ska staten garantera att brottsoffret får sina pengar även om gärningsmannen inte är förmögen att betala. Staten tar samtidigt över brottsoffrets betalningskrav mot gärningsmannen. KDU är positiva till att staten och kommunerna ger stöd till brottsofferjourer, krisgrupper, kvinnojourer och andra som arbetar för att hjälpa människor som utsatts för brott.

En av de viktigaste personerna i rättsstaten är de som bevittnar brott. Alltför ofta idag känner sig vittnen hotade och osäkra när de ska vittna, vilket är ett av de största hoten mot rättsstaten idag. KDU vill uppmuntra till civiltourage. Ett rimligt led i detta är att samhället måste kunna garantera säkerheten för vittnen så att de kan hjälpa rättsprocessen vidare och göra den så rättvis som möjligt. Alltför många rättegångar ställs in på grund av att vittnen inte dyker upp. Detta är inte bara ett hot emot rättssäkerheten utan kostar även samhället mycket pengar. Därför tycker KDU att i situationer där vittnet eller deras släktingar är utsatt för fara för sitt liv eller hälsa, och den tilltalades försvar inte påverkas, ska det finnas möjlighet till anonyma vittnesmål, något som används i våra grannländer Norge och Danmark.

Vidare menar KDU att resurserna för vittnesskyddet inte räcker till. En person som ska vittna i en rättegång ska aldrig känna fara för sitt eller sin familjs liv och säkerhet. Idag är det höga krav för att ett vittne ska ges plats i de mer omfattande vittnesskyddsprogrammen. Med de bristande resurser som vittnesskyddet har vinner ibland kriminella organisationer över samhället och lyckas genom hot och skrämelse sabotera rättegångar. Detta undergräver rättsstaten på ett mycket allvarligt sätt. KDU anser att ett kraftfullt vittnesskydd hellre ska ges för ofta än för sällan.

KDU anser att den enskildes meriter och lämplighet för tjänsten ska ligga till grund för utnämningar till statliga ämbeten som t.ex. domare, och inte att han eller hon tillhör någon viss grupp i samhället. Systemet med icke domarutbildade lekmannadomare, nämndemannasystemet, bör därför avskaffas. KDU anser att det är fel med politiskt utsedda domare och att dessa därutöver sällan uppfyller sin funktion om att vara fullt representativa för samhället. Vi vill avskaffa nämndemannasystemet till förmån för ett system med endast utbildade juristdomare.

KDU vill:

- att brottsoffer garanteras utbetalning av ersättning av en statlig myndighet när gärningsmän är oförmögna att betala och att gärningsmannens skuld överförs till kronofogden;
- att anhöriga till brottsoffret erbjuds ett ombud som kan hjälpa till med det praktiska inför en rättsprocess;
- att de vittnesskyddsprogram som finns utvecklas och tillförs tillräckliga resurser;
- att nämndemannasystemet avskaffas;
- att möjlighet till anonyma vittnesmål ges i vissa särskilda fall.

Kriminalvården

Kriminalvårdens främsta uppgift och utmaning är att försöka bryta brottsspiralen för de som dömts till fängelsestraff, och hindra de intagna från att återfalla i brott efter avtjänat straff. KDU vill se ett tydligt fokus på en gedigen behandling av de intagna, och anser att det behövs fler obligatoriska och individanpassade återanpassningsprogram vid anstalterna. Övergången från fängelse till livet utanför murarna ska vara så naturlig som möjligt. Därför bör delar av de program som de intagna genomgår fortsätta även efter att fängelsestraffet är avslutat. Fokus ska vara riktat framåt och inte på det som har varit. KDU är positiva till att alternativa påföljder som fotboja och samhällstjänst används i större utsträckning gentemot framförallt unga brottslingar samt förstagångsförbrytare.

Gott uppförande hos gärningsmannen mildrar inte den kränkning som brottet har inneburit och det framstår som orimligt att gärningsmannen kan frigges efter att bara ha avtjänat två tredjedelar av straffet. Det föreligger ingen motsättning mellan god rehabilitering och tydliga påföljder. Samhället och det offentliga behöver bli tydligare i att visa var gränserna går och vad som händer när de överträds, och människor behöver bli medvetna om att det aldrig lönar sig att begå ett brott. Detta är avgörande i arbetet mot en sjunkande brottslighet, där färre hamnar i brottslighet från början och där färre återfaller i samma mönster efter avtjänat straff.

Ett stort problem för Kriminalvården idag är de gängbildningar som sker på anstalterna, och intagna som på olika sätt fortsätter sin kriminella verksamhet från cellen. KDU vill att de som fortsätter med kriminalitet under pågående fängelsestraff ska kunna få sina straff förlängda. Detsamma gäller för intagna som gör rymningsförsök, och därigenom visar att han eller hon inte har brutit med sitt negativa beteende och därför inte är redo att möta samhället. Det ska löna sig att vara skötsam och det ska straffa sig att bryta mot reglerna. En konsekvent kriminalvård är viktig för de intagnas möjligheter till förbättring och för ett bättre rehabiliteringsresultat.

Intagna som använder olika former av narkotika måste få sitt missbruk behandlat som ett led i att lämna livet som kriminell bakom sig. Svenska fängelser måste därför villkorslöst vara narkotikafria. Det behövs dock kraftfulla åtgärder för att få bort narkotikan från anstalterna, t.ex. noga genomförda visitationer vid inpassering. För att förhindra att personalen utsätts för hot och därigenom tvingas smuggla in narkotika till fångarna, ska även all fängelsepersonal genomgå visitation vid inpassering på anstalten.

KDU vill:

- att Kriminalvården inrättar fler individanpassade återanpassningsprogram;
- att villkorlig frigivning avskaffas;
- att det ska finnas möjlighet att förlänga fängelsestraffen för intagna som fortsätter med kriminalitet inne på anstalten eller som gör rymningsförsök;
- att all personal ska genomgå visitation när de träder in i anstalten;
- att Kriminalvården ska byta namn till Brottspåföljdsverket.

Alkohol, narkotika och kriminalitet

Missbruk av alkohol och narkotika bryter inte bara ner familjer utan har också starka kopplingar till kriminalitet. Många våldsbrott följer i alkoholens och narkotikans spår, men även vardagsbrott och rattfylleribrott kommer till följd av att människor missbrukar. Alkohol- och narkotikamissbruk innebär på så sätt stora kostnader för samhället, både ekonomiskt och socialt. För att spegla detta anser KDU att straffen för smuggling och langning av alkohol och narkotika ska skärpas.

Ifråga om den enskilde missbrukaren bör fokus ligga på att motverka att gärningsmannen använder narkotika igen genom ökad möjlighet till vård. Det är samtidigt viktigt att användning av narkotika fortsatt är straffbelagt, eftersom det är det enda sättet för samhället att markera att narkotika inte är en legitim del av samhällslivet.

Narkotikasmuggling är ofta kärnan för organiserade ligor och för med sig annan brottslighet. Man kan inte bekämpa den typen av kriminalitet utan att också bekämpa narkotikamissbruket. Det är personen längst ner i kedjan som garanterar efterfrågan. Det är därför viktigt att göra tidiga insatser för att förhindra att unga fastnar i missbruk. KDU anser att polisen i större utsträckning ska använda sig av urinprov, eftersom det är ett enkelt sätt att bevisa om narkotikabrott har begåtts. Detta ska även kunna göras utan målsmans samtycke om den misstänkta är minderårig.

Skolan kan spela en viktig roll för att förhindra narkotikamissbruk genom tidig upptäckt. KDU vill därför att alla landets skolor ska ha en antinarkotikapolicy med en konkret åtgärdsplan. Utifrån denna ska skolan snabbt koppla in socialtjänst och polis vid misstanke om missbruk hos en elev. Det kan behövas en viss uppluckring av sekretessregleringen mellan dessa tre aktörer för att alla parter ska veta att rätt insatser genomförs.

KDU vill:

- att straffen för smuggling och langning av alkohol och narkotika skärps;
- att polisen ska kunna ta urinprov på minderåriga utan målsmans tillstånd;
- att alla skolor ska ha en antinarkotikapolicy med en konkret åtgärdsplan.

Internationell brottslighet

En följd av globaliseringen och vårt medlemskap i den Europeiska unionen och dess fria rörlighet är att gränserna för brottslighet suddas ut. Gränsöverskridande problem kräver gränsöverskridande lösningar. I många fall kan arbetet mot den internationella organiserade brottsligheten effektiviseras genom ett förbättrat informationsutbyte mellan staterna och deras brottsbekämpande myndigheter. KDU vill att polisen och tullen ges bättre förutsättningar att delta i arbetet mot internationell brottslighet.

Människohandel, trafficking, är vår tids slaveri och ett område där det behövs kraftfulla insatser från flera länder för att spränga de ligor som ligger bakom denna typ av brott. EU har öppnat upp goda möjligheter för ett samarbete mellan tull och polis i medlemsländerna. KDU ställer sig positiva till detta samarbete och anser att det behöver intensifieras. KDU anser även att det skulle vara positivt att införa ett intereuropeiskt blacklistregister för dömda brottslingar inom EU för att förenkla arbetet emot den gränsöverskridande brottsligheten inom EU. KDU menar att det bör bli möjligt att utvisa även EU-medborgare som begår vissa brott som exempelvis grova vålds- och sexualbrott, stöld och bedrägerier.

KDU vill också uppmärksamma den del av den s.k. sexturismen som innefattar barnprostitution. Vi ställer oss bakom den lag som gör det förbjudet för svenskar att köpa sex av barn även utomlands. Inom detta område krävs ett världsomspännande samarbete, dels för att komma åt de som utnyttjar barn, dels för att förhindra att problemet bara flyttar på sig. Det finns tecken på att det sistnämnda sker när Thailand nu har ansträngt sig för att komma åt sexturismen – de som vill utnyttja barn söker sig istället till länder i Afrika och Latinamerika. I Sverige har vi infört en lag som förbjuder innehav och spridning av barnpornografi. Denna lagstiftning är ett föredöme och Sverige bör därför fortsätta jobba hårt för att komma åt de stora internationella pedofilnätverken. För detta krävs ännu mer arbete, inte bara inom EU, utan även på andra internationella arenor.

De senaste åren har terrorism stigit fram som en ny hotbild. Även Sverige har drabbats, om än i liten skala. Att verka för demokratisering och mot fattigdom är viktiga delar för att förhindra att terrorism får fäste, men vi behöver även kraftfullt argumentera emot de extrema idéströmningar som gör att människor går med i terrororganisationer. För att bekämpa detta nya hot krävs också nya metoder. År 2003 fanns det enligt Europol över 4 000 kriminella grupperingar i EU som tillsammans hade över 40 000 medlemmar. Som ett led i att bekämpa den organiserade brottsligheten vill KDU förbjuda deltagande i eller stöd till kriminella organisationer. Detta ska gälla terroristorganisationer, rasistiska organisationer och maffiaorganisationer. Förbudet syftar dels till att uppfylla den FN-konvention om avskaffande av all form av rasdiskriminering, dels till att bidra med en stark insats mot terrorismen och den organiserade brottsligheten. Sverige får aldrig bli en frizon för denna typ av organisationer. KDU anser också att Försvarsmaktens resurser vid behov ska kunna användas för att stödja polisen i samband med terrorism och annan liknande svår brottslighet.

KDU vill:

- att polis och tull ges ökade resurser för att bekämpa internationell brottslighet;
- att det internationella samarbetet, särskilt inom EU, för bekämpning av internationell brottslighet som t.ex. trafficking och smuggling av droger och vapen intensifieras;
- att det ska bli möjligt att utvisa även EU-medborgare som begår vissa brott som exempelvis grova vålds- och sexualbrott, stöld och bedrägerier;
- att medlemskap i och stöd till organisationer som klassats som kriminella förbjuds;
- att ett europeiskt blacklistregister över dömda brottslingar införs;
- att Försvarsmaktens resurser vid behov ska kunna användas i samband med terrorism och annan liknande svår brottslighet.